

ΓΡΑΦΕΙΟ ΤΥΠΟΥ

Λευκωσία 25.11.1995

Ομιλία του Προέδρου του Σοσιαλιστικού Κόμματος ΕΔΕΚ
Δρ. Βάσου Λυσσαρίδη για τον Κυριάκο Μάτση στη Θεσσαλονίκη

"Το μεγάλο τιμόνι το κρατάει η αλύγιστη μάζα. Το Σύνολο ο κόσμος". (Κυριάκος Μάτσης).

Δυσχερές το έργο. Με αδυνατίζει η συναίσθηση ότι είναι έξω από τις δικές μου δυνατότητες, αλλά ίσως και έξω από τα πλαίσια του εφικτού. *απ' αρχής*
μας (διστάχρονη) δμιλία.

Πολύπλευρος, σταθερός στην προσήλωση του στο στόχο, έτοιμος για αυτοθυσία, ηγέτης, εμπνευστής, αλλά ταυτόχρονα και στοχαστής γεμάτος ερωτηματικά, συναισθηματικός στο σημείο να θρηνεί το χαμό ενός αντιπάλου, χαμό για ένα χωρίς νόημα για το δεκαοχτάχρονο Αγγλόπαιδο αγώνα σε μια ξένη χώρα και στόχους άσχετους με τις αρχές που θεωρητικά είχε διδαχθεί.

Ο Κυριάκος Μάτσης πιστεύω προσωπικά ότι υπήρξε η κατ'έξοχή πνευματική μορφή του αγώνα. Ο πατριωτισμός ήταν ο κοινός παρονομαστής των αγωνιστών της ΕΟΚΑ του 1955-59. Η φλόγα για λευτεριά το κοινό κίνητρο. Παιδιά, πολλά άγουρα ακόμα, δεν χρειαζόντουσαν άλλο ελατήριο για να πάρουν την "ανηφόρα να βρουν τη λευτεριά", εγκαταλείποντας τις μικρές ανθρώπινες χαρές και έτοιμοι για τις μεγάλες θυσίες.

Δεν υπάρχει μεγαλύτερη ανθρώπινη υπέρβαση από του να ανεβαίνει κανείς τα σκαλιά της αγχόνης τραγουδώντας, με τους λεβεντογνιούς να τους εύχονται καλό ταξίδι και ας ήταν τα γερασμένα μάτια βουρκωμένα και ας σφάδαζε η μητρική καρδιά.

Όμως ο Μάτσης που συγκέντρωνε όλα αυτά τα χαρακτηριστικά προχωρούσε πιο πέρα. Ανάλυε το περιεχόμενο του αγώνα, του έδινε πανανθρώπινη διάσταση, δάνειζε και στον αντιμαχόμενο ένα κομμάτι απ'την ψυχή του κι από τη σκέψη του, πονούσε

για τον πόνο του, τον ήθελε δικό του, αποδεδειγμένο από την τυρανία μιας ακαταλόγιστης πειθαρχίας που τον έβαζε στο στόχαστρο εκείνων που πολεμούσαν για λευτεριά.

Για τον Κυριάκο Μάτση σημασία είχε το μήνυμα και όχι ποιός πεθαίνει. Αν μπορούσε να δώσει αυτό το μήνυμα με το δικό του θάνατο, βρέθηκε έτοιμος να δανείσει τη ζωή του σε άλλους και να χαρίσει ζωή ακόμα και στους δυνάστες του.

Έτσι όταν βρέθηκε μπροστά στο δίλημμα θάνατος ή παράδοση δεν χρειαζόταν απόφαση. Είχε ήδη ζήσει τη στιγμή του θανάτου χιλιάδες φορές.

Στο δίλημμα να πεθάνει μόνος και να σώσει συντρόφους και αντιπάλους και πάλι δεν είχε δισταγμό. Οι συναγωνιστές χρειαζόντουσαν για συνέχιση του αγώνα. Δυο-τρεις λιγότεροι Άγγλοι στρατιώτες δεν θάχαν επίδραση στην πορεία του αγώνα. Αυτό που θα είχε επίδραση ήταν το δικό του μήνυμα. Έστειλε έξω τους συντρόφους του και φώναξε από το κρησφύγετο. Αν θα βγω, θα βγω πυροβολώντας. Δεν τούκανε καρδιά να σκοτώσει χωρίς νόημα ακόμα ένα δεκαοχτάχρονο παιδί που δεν ήξερε γιατί πολεμούσε. Στην μάχη ^{αυτό} θακανε για να δώσει συνέχεια στη ζωή του αγώνα. Μπροστά στο αναπόφευκτο δεν χρειαζόταν.

Έτσι γενναιόδωρος προς τους μελλοντικούς δολοφόνους του με ένα βροντερό πιο φηλό μολών λαβέ τέλειωσε τη ζωή του ο Κυριάκος Μάτσης, από το Παλαιχώρι, γεωπόνος, απόφοιτος του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, ονειροπόλος, διανοητής, αγωνιστής, ανθρωπιστής στις 19 Νοεμβρίου 1958 στο Δίκωμο.

Κι από τότε το Δίκωμο πήρε μια άλλη διάσταση. Από τότε το Δίκωμο μαζί με τον Μαχαιρά αποτελούν τις συμπρωτεύουσες των Κυπριακών Ελληνικών Θερμοπυλών.

Ούτε η κατοχή, ούτε η κατεδάφιση του μνημείου, ούτε η βεβλωση μπορούν να αλλοιώσουν αυτή τη διάσταση. Ο Μάτσης, γιγαντιαίος διαφεντεύει τον Πενταδάκτυλο. Ο Μάτσης θα ζει στις καρδιές των Ελλήνων όσο υπάρχει Ρωμιοσύνη, τζιή Ρωμιοσύνη εν φυλή συνότζιαιρη του κόσμου, κανένας δεν εβρέθηκεν για να την ιξιλίψει. Η Ρωμιοσύνη εν να χαθεί όντας ο κόσμος λείπει. Μαζί της θα τραβά τον δρόμο της αιωνιότητας κι ο Κυριάκος Μάτσης, απόφοιτος της γεωπονικής σχολής Θεσσαλονίκης και διδάκτορ της ανθρωπιάς, της γενναιότητας, του πατριωτισμού και τους ανθρωπισμού.

Ο Μάτσης που από τα μαθητικά θρανία διαπίστωνε πως πρέπει "νάσαι τίμιος στις πολιτικές σου αντιλήψεις που πρέπει να πηγάζουν από την αγάπη προς τον συνάνθρωπο

πο, που συνεπάγεται καλύτερη της πολιτείας, καλύτερη που σαν άμεση συνέπεια έχει την της πατρίδας μερικά και του κόσμου γενικά (1944).

Ιδεολογικά πανανθρώπινος. Απαντώντας όπως ο ίδιος γράφει σε "κάποιον Ακελιστή" που έγραφε στους πρωτοπόρους δήλωνε πως δεν ανήκε ούτε στο ΑΚΕΛ ούτε στο ΚΕΚ "γιατί βρίσκω πως η πορεία και των δύο είναι λανθασμένη. Είμαι μέλος της Παγκυπρίου Σοσιαλιστικής Πρωτοπορίας ήτις έχει μεν έδρα την Πάφον, αλλά είναι ξαπλωμένη σε όλων την μορφωμένη και ξυπνημένη Νεολαία του νησιού μας". Αυτή η τάση πήγαζε από την έφεση του να υπηρετήσει τον άνθρωπο. Έντονα αυτοκριτικός έγραφε το 1945, μαθητής ακόμα". Χρειάζεται να ομολογήσωμεν τα λάθη μας και να εκτιμήσωμεν τα προτερήματά μας. Δύσκολο, δυσκολότατο το πρώτο. Εύκολο, ευκολότατο το δεύτερο. Οι αληθινοί αγωνιστές όμως εδώ θα ξεχωρίσουν γιατί όπως σημείωνε "εύκολο να γνωρίζεις τα ελαττώματά σου, μα πιο υπέροχο να τα αναγνωρίζεις".

Ερωτευμένος με την Ελλάδα και την ελευθερία και φυσικά με την Κύπρο.

7έγραφε "φέρνοντας κι εμείς τα βήματα μας στα γνώριμα μέρη π'αντίκρυζε ο Αριστοτέλης": "απ'το παράθυρο μου διακρίνω τις χιονισμένες βουνοκορφές, του Ολύμπου" "που κλείει μέσα του θρύλους και παραδόσεις, ζωντανούς από αιώνες τώρα" για να καταλήξει.

"ο δρόμος της Ελληνικής γενιάς ανήκει βαθειά στο παρελθόν εκείνο" και "αυτό το παρελθόν μας δείχνει τον δρόμο για το μέλλον"(46)

31.10.46. Σήμερα υπέβαλα την αίτησίν μου δια την άνευ εισιτηρίων εξετάσεων εγγραφής μου εις την Γεωπονικήν Σχολήν Θεσ/νίκης. Και προσθέτει:

"Πριν δύο μέρες γιορτάσαμε την 28 Οκτωβρίου. Τρίζανε τα ξύλινα πόδια των αναπήρων του πολέμου" για να εκφράσει την απελπισία του "γιατί οι θυσίες μας θυσιάσθηκαν στον βώμο του αγίου συμφέροντος των μεγάλων δυνάμεων"

" Ο 20ς αιώνας είναι στίγμα δια την ανθρωπότητα και τον πολιτισμόν, διότι παρά τα διάφορα επαγγέλματα, τους σοσιαλισμούς και τους κομμουνισμούς ο κόσμος εις την πραγματικότητα πεινά, βασανίζεται, φοβά εις τα πεζοδρόμια" έλεγε. Τραγούδησε πριν από το λεύτερο για τους κόκκινους, τους ανατολικούς, τους δυτικούς πούρθαν να φωτίσουν το πιο φωτισμένο απ'αυτούς μυαλό". Ένα μυαλό που διακήρυττε σπαραχτικά στα φοιτητικά του χρόνια "Ω πίστη, δείχνε μου το δρόμο προς τη τιμιότητα έτσι που νάχω το θάρρος ν'αντικρύζω χωρίς φόβο ή ντροπή κανένα". Κι είχε το θάρρος νά αντικρύσει χωρίς φόβο τον θάνατο και να ντροπιώσει εκείνους που στοχεύουν να σιγήσουν με σφαίρες μια κραυγή που νίκησε σφαίρες και σφαγιαστές.

Οραματιζόταν την ένωση.

"Πότε θάρθει η ώρα που θα μπουν στην Ελληνική βουλή και οι Κύπριοι βουλευτές"; Γι' αυτή την ώρα δίδουμε την ψυχή και το σώμα μας" Κι αυτό το δράμα το μεφάτρεψε σε βίωμα και το σφράγισε ανεξίτηλο με το αίμα των 32 του χρόνων.

Στις 4 Ιουνίου του 1950 σημειώνει " Η Θεσσαλονίκη επεφύλαξε σήμερα μίαν αφάνταστον υποδοχή εις την ΚΥΠΡΙΑΚΗΝ ΕΘΝΙΚΗΝ ΠΡΕΣΒΕΙΑΝ".

"Δυστυχώς από τον Ελληνικόν ορίζοντα εκλείπει ο νεφελοεγέρτης νους ενός Βενιζέλου και οι Έλληνες πολιτικοί πιστεύοντες τον τόσα επισωρεύοντα κακά επί της Ελλάδας μύθον της Αγγλο-Ελληνικής φιλίας δεν τολμούν να θέσουν σθεναρώς το ζήτημα.

Και για πρώτη φορά σπέρνει τον σπόρο του μελλοντικού αντιποικιακού αγώνα.

"Ως αληθής επαγγελία δύναται να χαρακτηρισθεί η σύντομος συνομιλία με τον γηραιόν πολιτευτήν μας Ν. Λανίτην. "όταν του είπα ότι αν δεν λυθεί τώρα το ζήτημα ειρηνικά πρέπει να επιδιώξομεν την λύσιν του με άλλα μέσα μου απήντησε "Αφήνω το στόμα μου κλειστόν δια να μαντεύσετε με όλην σας την δύναμιν την έννοιαν της σιωπής μου, που ομιλεί δυνατότερα και ευστοχώτερα από οιονδήποτε λόγον." Και προσθέτει. "θα έρθει κάποτε η ώρα της δράσεως. Τίποτα δεν κερδίζεται χωρίς θυσίες και η ελευθερία χωρίς αίμα".

Απόστα κρατητήρια γράφει "όλοι πιστεύουμε πως έχουμε δίκαιο". Πιο πέρα όμως απ' αυτό μια αμφιβολία ταραίζει το ανθρώπινο μυαλό. Τι είναι αυτό που μας κάνει να πιστεύουμε πως έχουμε δίκαιο; Άραγε η πίστη σε μια Ηθική τελειότητα. Χωρίς να λέγεται αυτό θα είναι το όλον νόημα. >>

Στο τελευταίο γράμμα στους γονείς του μας λέει "Αλήθεια πως πεθύμησα τη γλυκιά ζεστασιά της νηστιάς μας". "Όμως μια άλλη στοργή για μια άλλη γωνιά, η στοργή για τον ανυπόφορο δεσμό που κρατάει σκλάβο το νησί μας μας έσπρωξε σε ένα δύσκολο δρόμο και πήραμε την απόφαση να τον ανεβούμε αφηφώντας κάθε αντιξοότητα για να πετύχουμε εκείνο που χρόνια τώρα ονειρεύεται κάθε αληθινός Κύπριος πατριώτης. "Ήδη ο λαμπρός μας αγώνας αρχίζει να αποδίδει" "Δεν μπορεί να συνεχίσουν το πείσμα τους οι Τόρηδες". Είχε όμως και τις αμφιβολίες του για τον νέο κυβερνήτη" "Αν συμβαίνει αυτό... θα υπάρξουν και άλλα θύματα... αλλά πάνω από όλα αυτά θα δώσωμεν ακόμη σκληροτέραν την πάλην και θα σταματήσωμεν τότε μόνον όταν συντριβεί ο αντίπαλος. Και θα συντριβεί, να είστε βέβαιοι. Δεν θα τον νικήσωμεν βέβαια στρατιωτικά διότι αυτό είναι αδύνατον, θα τον συντριψώμεν όμως πολιτικά". Και προσθέτει.

"Αν ο καλός θεός μας επιφυλάσσει την λαμπράν τύχην να δώσωμεν την ζωήν μας για την πατρίδα τότε η χαρά Σας πρέπει να είναι απέραντη" Και οι λεβεντογονιοί είχαν την οδυνηρή χαρά να μαρτυρήσουν τη μετάβαση του Κυριάκου με κομματιασμένο κορμί στο πάνθεο των αθανάτων.

Γράφοντας τον Φεβρουάριο του 1958 στον ανηψιό του Συμεών έλεγε "Όλοι ... έχουμε τις αδυναμίες μας... όμως πιο πάνω από κάθε αδυναμία στέκεται η δύναμη της ΠΙΣΤΗΣ.

" Πάρε τούτη τη τολμηρότητα και το ευγενικό πείσμα που χαρακτηρίζει την ασχημάτιστη τώρα προσωπικότητά Σου " και να την μετατρέψεις σε πίστη.

Όμως απευθυνόμενος ιδιαίτερα σε σας τη νέα γενιά, να μου επιτραπεί να τονίσω πως οι γονυκλισίες μπροστά στους ήρωες και οι ύμνοι για τις θυσίες τους δεν εξοφλούν εθνικά χρέη. Όταν οι ύμνοι παραμένουν ορφανοί τότε μετατρέπονται σε υποκριτική υποβάθμιση ηρώων και ηρωϊσμών.

Όταν εξυμνούμε τις θυσίες τους/αναλισκόμεθα σ'ένα άρρωστο ψευδορεαλισμό μοιρολατρικής ηττοπάθειας τότε ουσιαστικά αμαυρώνουμε το έργο τους . Ένα έργο που κινδυνεύει σήμερα να καταστραφεί, με τον Κυπριακό Ελληνισμό να αντιμετωπίζει κινδύνους εθνικού και βιολογικού αφανισμού.

Αν οι Αυξεντίου, οι Μάτσηδες, οι Παλληκαρίδηδες, οι Δράκοι, οι Ζάκοι για να μη αναφερθώ σε όλα τον μακρό κατάλογο της νέας Ελληνοκυπριακής ιστορίας μετρούσαν με το "ρεαλιστικό" μέτρο ισοζυγίου δυνάμεων τον αγώνα θα είχαν παραμείνει δεμένοι στην πολυθρόνα της απραξίας και θα ήσαν τώρα ώριμοι ή γερασμένοι ασπόνδυλοι συντελεστές της συνέχισης της αποικιοκρατίας.

Ασφαλώς η πολιτική είναι η επιστήμη του εφικτού. Όμως το εφικτό δεν είναι κατά απόλυτο τρόπο δεδομένο. Το εφικτό αποτελεί κράμα των αντικειμενικών συνθηκών και της ετοιμότητας των ανθρώπων να αναλάβουν ευθύνες και να υποστούν θυσίες.

Υπάρχουν δε αξίες για τις οποίες αξίζει η για χιλιοστή φορά αυτοθυσία, γιατί ζωή χωρίς ελευθερία και αξιοπρέπεια είναι υποδεέστερη και από την ζωάδη γιατί ακόμα και τα ζώα αγωνίζονται και πεθαίνουν για ν'αποφύγουν τη σκλαβιά και μέσα στη σκλαβειά για ν'αποφύγουν την ταπείνωση . Βέβαια και για τα ζώα και για τον άνθρωπο υπάρχουν οι θλιβερές εξαιρέσεις του τσίρκου και της ανθρώπινης εθελοδοουλείας.

Αν τιμούμε τον Μάτση ας μή εξευτελίσουμε τα μηνύματα του που ζωντανά ακόμα

ξεπηδούν από τον τάφο και το κομματιασμένο κορμί του.

θέλει αρετή και τόλμη η ελευθερία. Σήμερα περισσότερο από κάθε άλλη φορά.

Γιατί ο Αττίλας είναι εντός των πυλών. Γιατί τα προβαλλόμενα σχέδια ισοδυναμούν με εθελούσια προσυπογραφή της διχοτόμησης της πατρίδας μας με δύο κράτη και επικυριαρχικά δικαιώματα της Τουρκίας σ'ολόκληρη την Κυπριακή επικράτεια.

Μας στερούν σταδιακά ένα προς ένα τα ανθρώπινα μας δικαιώματα, και υποβαθμίζουν την αξιοπρέπεια μας βήμα προς βήμα και υπονομεύουν την εθνική μας και την κρατική μας οντότητα κατά συνέχεια.

Από αυτοδιάθεση σε ανεξαρτησία. Από ανεξαρτησία σε κολωβωμένη ανεξαρτησία. Από λειψή ανεξαρτησία σε δικοινοτική, διζωνική ομοσπονδία που στηρίζεται στα δεδομένα που δημιούργησε η Τουρκική επιδρομή, το εθνικό ξεκαθάρισμα και ο ξεριζωμός. Και τώρα προσπαθούν να μεταφράσουν την δικοινοτική, διζωνική ομοσπονδία σε δύο χωριστά κράτη με την Τουρκία επιδιαιτητή, με χωριστές κυριαρχίες και με διαγραφή του δικαιώματος επιστροφής, παρουσίας, εγκατάστασης και ελευθεροεπικοινωνίας.

Θα σταματήσουμε επί τέλους τον εθνικό κατήφορο; Θα θυμηθούμε ότι η λέξη ΟΧΙ υπάρχει και στο λεξικό και στο εθνικό λεξιλόγιο;

Και τις ευθύνες πρέπει να τις αναλάβουμε ως έθνος. Όχι μονάχα γιατί είμαστε το ίδιο έθνος με δυό χωριστές κρατικές οντότητες. Αλλά γιατί η προέλευση των κινδύνων είναι κοινή, η μοίρα είναι κοινή, η πορεία είναι κοινή, η τύχη είναι κοινή, το αποτέλεσμα θα είναι κοινό.

Κι αν δεν αντιδράσουμε άμεσα θα κινδυνεύουμε να δούμε Κυπροποίηση της θράκης και Ιμβροποίηση της Κύπρου.

Εγώ δεν θα περιορισθώ στο ότι δεν θα ανεχθούμε άλλη εθνική συρρίκνωση. Θα προχωρήσω να πω πως τώρα είναι η ώρα της πολιτισμικής μας επίθεσης. Και έχουμε και δυνατότητες και καλό υλικό. Ο Ελληνισμός αποτελεί ένα σημαντικό συστατικό του ανθρώπινου πολιτισμού. Σεβόμεθα της πολιτισμική προσφορά όλων των λαών. Χαιρόμαστε κάθε πολυφωνία και πολυμορφία που σε μια αρμονική σύνθεση αποτελεί τον υπερανθρώπινο πολιτισμό. Και θέλουμε να μεγεθύνουμε τη δική μας συνεισφορά σ'αυτό το τελικό σύνολο. Αυτό ήτ'ο και το όραμα του Κυριάκου Μάτση.

Ασυμβίβαστος αγωνιστής για τη λευτεριά της πατρίδας του. Συναγωνιστής για τη λευτεριά όλων των λαών, όλων των ανθρώπων.

Έτοιμος για κάθε θυσία, προετοιμασμένος για κάθε βασανιστήριο .

Στα κρατητήρια ο Μάτση έκανε την εναρκτήρια του δήλωση.

"Για να μη χάνουμε το καιρό μας, ομολογώ ότι ανήκω στην ΕΟΚΑ. Πολεμώ ενσυνείδητα για τη δικαιοσύνη, για την ελευθερία της πατρίδας μου και διερωτώμαι ποιος απο σας δεν θάκανε το ίδιο αν βρισκόταν στην ίδια θέση με μένα. Θα αισθανόμουν ντροπή αν δεν έπαιρνα μέρος, σ' αυτό τον αγώνα, ιδιαίτερα μετά το Β' Παγκόσμιο Πόλεμο, όταν χιλιάδες συμπατριώτες μου πολέμησαν για την ελευθερία του κόσμου, όταν ο ελληνισμός έδωσε τα πάντα για την ελευθερία της ανθρωπότητας..."

Αυτά από το χρονικό του Σπανού.

Για 5 μέρδνυχτα βασανιζόταν με βάρδιες στα κρατητήρια (Ξυλοδαρμοί, ηλεκτροσόκ, συνεχής αγρύπνια) για να βρει αλύγιστος, πιο μαχητικός, αλλά και ολότελα ανθρώπινος χωρίς μίσος για κανένα άνθρωπο. Μίσος μόνο για τη σκλαβιά) για τη στέρηση, για την καταπάτηση αξιοπρέπειας και δικαιωμάτων.

Αργότερα στην Κοκκινότριμιθιά τον επισκέπτεται ο Χάρντιγκ για να του προσφέρει 500.000 για να προδώσει το κρησφύγετο του Διγενή.

Προσφορά στον Μάτση. Που κάθε σταγόνα δικού του αίματος άξιζε όλα τα εκατομμύρια του Βρετανικού θησαυροφυλακίου.

Για να ακούσει χωρίς κομπασμό την αιώνια Ελληνική ρήτρα. Ου περί χρημάτων τον αγώνα ποιούμεθα. Ντρέπομαι για σένα. Ούτε του Χάρντιγκ οίησε. Τον ονόμασε απλώς στραταρχίσκο. Γιατί μόνο ένα ανθρωπάκι δεν θα μπορούσε ΠΡΙΟΡΙ να κατανοήσει το πνεύμα ενός αγωνιστή που ήταν πιο πρόθυμος να δώσει το δικό του αίμα παρά των αντιπάλων του, φτάνει αυτή η χειρονομία να πρόσθέτε στη λευτεριά της πατρίδας και την αφύπνιση κάποιων εκούσιων ή ακούσιων δολοφόνων.

Κι ο Τουρκοκύπριος λοχίας θυμάται είμαι βέβαιος με κατάπληξη και θαυμασμό στα τελευταία λόγια του Μάτση.

Άκουσα το μεταφραστή να φωνάζει στα Ελληνικά:

"Μάτση, Μάτση, πιάστηκες στο κρησφύγετο. Δεν υπάρχει πιθανότητα να δραπετεύσεις. Παραδόσου."

Στη συνέχεια άκουσα μια βαρειά φωνή που φαινόταν ότι ερχόταν κάτω από το δάπεδο, να απαντά στα Ελληνικά:

"Δεν παραδίδομαι".

Ο μεταφραστής στη συνέχεια ρώτησε:

"Πόσοι άνδρες είσθε εκεί κάτω";

και η φωνή απάντησε:

"Τρεις"

Ο μεταφραστής ακολούθως ρώτησε:

"Πόσα όπλα έχετε μαζί σας;"

Και η φωνή απάντησε:

"Δύο".

Ο μεταφραστής ρώτησε:

"Έχετε βόμβες;"

Και η φωνή απάντησε:

"Έχουμε βόμβες".

Ο μεταφραστής είπε στη συνέχεια:

"Ελάτε ένας, ένας, όπλα και παραδοθείτε."

Η φωνή απάντησε:

"Δύο πρόσωπα έρχονται όπλα- μη τους πυροβολήσετε".

Ο μεταφραστής ρώτησε:

"Εσύ τι θα κάμεις;"

Η φωνή απάντησε:

"Σκέφτομαι τι θα κάμω με τον εαυτό μου. Εάν δεν θέλετε να πολεμήσετε είναι καλύτερα να φύγετε από το δωμάτιο."

Και πρόσθεσε

"Αν θα βγω, θα βγω πυροβολώντας".

Έτσι χάρισε σε κάποιους τη ζωή το παλληκάρι από το Παλαιχώρι της Κύπρου. Έτσι τέλειωσε τη δική του ζωή ο αγωνάτιστος, μετριόφρων στοχαστής, αγωνιστής Κυριάκος Μάτσης του Χριστοφή και της Κυριακούς, απόφοιτος της γεωπονικής σχολής Θεσσαλονίκης, πανανθρώπινος διδάκτορ της παλληκαριάς, της ανθρωπιάς, της Ρωμισσύνης, της λευτεριάς, της αξιοπρέπειας και της ανδρεωσύνης.

Κυριάκο Μάτση. Εκεί που είσαι νάσαι καλά.

Εμείς, ταπεινά, θα σ'αντικρύζουμε στο βάθρο που σε έστησε η ιστοριά και η αξιοσύνη του.

Εμείς, προσκυνητές του έργου και της θυσίας σου, υποσχόμαστε πως στο μέτρο των πολλών δικών μας αδυναμιών δε θα πάψουμε να αποπειρώμεθα ν'ακολουθήσουμε μικροί στρατιώτες τον δρόμο που εσύ στρατηλάτη πάντα θα δείχνεις.